

Dissertatio medica inauguralis, de rachitide ... / [Samuel Moore].

Contributors

Moore, Samuel.
University of Edinburgh.

Publication/Creation

Edinburgi : Balfour et Smellie, 1778.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/jdsvzcg9>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

6

DISSERTATIO MEDICA
INAUGURALIS,
DE
RACHITIDE.

QUAM,
ANNUENTE SUMMO NUMINE,
Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri,
D. GULIELMI ROBERTSON, S.S.T.P.

ACADEMIÆ EDINBURGENÆ Praefecti;

NEC NON
Amplissimi SENATUS ACADEMICI consensu,
Et nobilissimae FACULTATIS MEDICÆ decreto,
PRO GRADU DOCTORATUS,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS AC PRIVILEGIIS

RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

Eruditorum examini subjicit

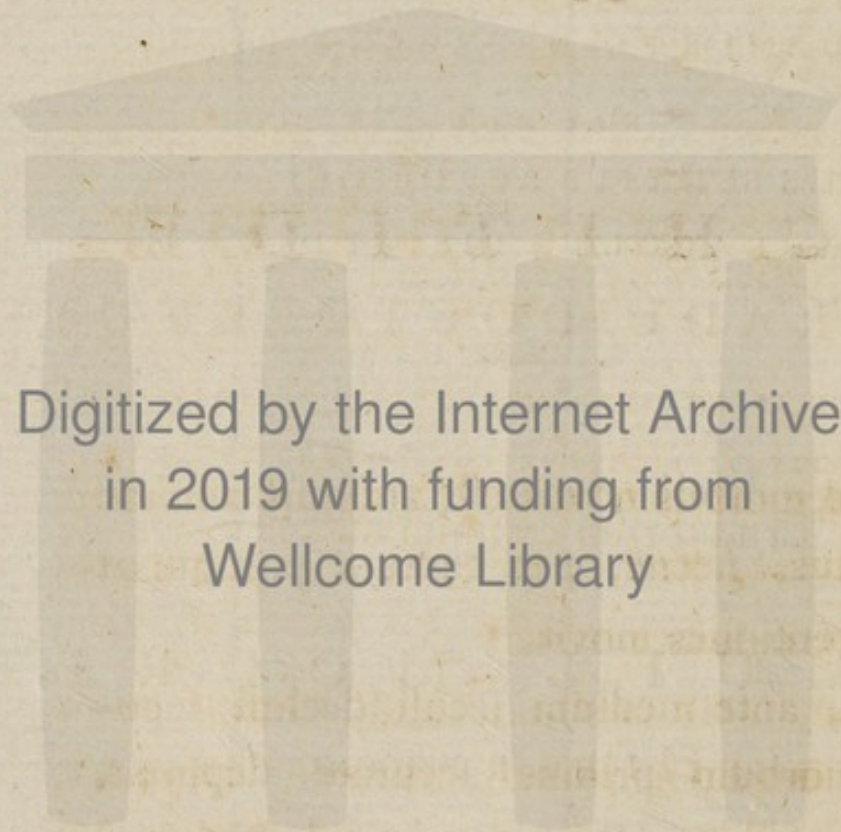
SAMUEL MOORE,
HIBERNUS.

Ad diem 12. Septembris, hora locoque solitis.

EDINBURGI:
Apud BALFOUR et SMELLIE,
Academiae Typographos.

M,DCC,LXXVIII.

Digitized by the Internet Archive
in 2019 with funding from
Wellcome Library

<https://archive.org/details/b30791431>

DISSERTATIO MEDICA

INAUGURALIS,

RACHITIDE.

AN hicce morbus novus est, antiquis minime cognitus, necne, per centum jam annos magnas contentiones movit.

Glissonius, ante medium seculi decimi septimi, hunc morbum primus accurate depinxit. Nomen ejus, scilicet, Rachitis, (Angl. Rickets,) acceptum est ante Glissonium, qui, post diligentissimas ipsius aliorumque investigationes, affirmat primum fuisse ortum triginta circiter annos antequam scripsisset. Memorat etiam ipsam Angliae partem qua primum innotuit, occidentali, scil. in comitatibus Dorsettenfi et Somerssettenfi.

Antiqui quidem curva ossa recensent, quod symptoma fortuitum esset, nec malum infantibus proprium, fortasse quia in regionibus ubi vixerunt antiqui medici, nempe Graecia, Italia, et Arabia, multo minus, quam frigidioribus, frequens erat. Praeterea, in scriptis antiquorum mentio saepe fit de variis variarum corporis humani partium distortionibus, quae nullam aliam causam agnoscere possent; hinc variae appellationes vulgo in usu fuerunt, scil. *capitones, frontones, tuberones, gibbosi, valgi, vari, compernes*, quae morbum inter eos haud esse ignotum, ultra dubium confirmant.

Non est verisimile morbum minime contagiosum subito longe lateque vulgari posse, si in angusto Angliae loco ortum habuit; et si causae eo loco validiores erant, quare nunc in Batavia multo frequentior est? Videtur ergo verisimile easdem causas, eundemque item morbum, antiquis haud esse ignota. In incertis res facta dum nobis certissimus est; etsi autem praesens quibusdam adhuc dubia videatur, saltem est hodie minimi momenti.

C H A

C H A R A C T E R.

“ Caput magnum antèrius maxime tumens ; genicula tumida ; costae depressoae ; abdomen tumidum ; caetera marcescentia ;” *Cullen Syn. Nos. Meth.*

H I S T O R I A.

Hic morbus vix unquam congenitus est, etsi perpauca hujus exempla narrantur. Infantibus est proprius, raro ante tertium aut quartum aetatis mensem sese manifestans, tertiumque in annum perseverat, rarius ad quintum vel sextum, rarissime ad decimum vel duodecimum, et fere nunquam postea comitatur. Ut plurimum vero nono aetatis mense secundum ad annum dominatur, si per hoc tempus infantes evadunt, postea raro adoritur.

In primo statim morbi adventu magna accedit motus vel exercitationis averfatio, et quum infantes,

fantēs, qui antea ambulare valebant, et in ea gaudebant, subito pigri fiunt, nec pedes ad terram admoveere volunt, inter certiora signa est rachitidem appropinquare.

Quae antea grata erant nunc ingrata fiunt; infans languescit et inquietus fit, cibum fastidit, digestio prava est, crudamque materiem aut aëra saepe ructatur. Nunc pallescit, caro ubique macrescit, nisi in facie, quae adhuc plena et quasi carnosā manet; muscoli flaccidi fiunt, robur labefactatur, abdomen crassum, tensum, tumidumque fit, et quandoque anasarca comitatur.

Post haec ossa afficiuntur, caput et praesertim sinciput solito majus fit, et aliquando talem in molem augetur, ut infans sustentare haud valet. Suturae cranii longum in tempus apertae manent, nec ossa inter se cohaerent.

Spina curva breviorque fit; hinc collum quoque breve, humerisque quasi immersum; vox cita et stridula. Quandoque non collum solummodo, sed tota spina antice incurva fit, corpusque antrorsum labitur; infans enim propter imbecillitatem corpus erectum servare non valet; alias autem spinam aliter curvari invenimus, a causa fortuita, et in hoc casu curvatura vix unquam simplex, sed duplex aut triplex, formatur.

Clas

Clavicula naturalem curvationem adauctam habet. Scapula apud acromion trahitur antrorsum, et, mediam prope partem protrusa, quasi rotunda videtur.

Sternum admodum prominens et acutum est; costae saepe compressae, unde latera plana videntur. Costae tument, et praecipue ad extremas partes ubi cum sterno connectuntur nodosae sunt; hinc forma thoracis multum mutatur, et angusta fit, quo contingente tussis assidua et asthma per totum morbi cursum comitantur, a quibus aegrotus aliquando suffocatur.

Ossa etiam extremarum partium prope juncturas craïssiora fiunt, et curvantur. Humerus introrsum et antrorsum flectitur, radius et ulna introrsum; ossa carpi, metacarpi, digitorumque tument.

Pelvis quoque saepe distorquetur; ossa ilia planiora fiunt; acetabulum a femore compriente pellitur introrsum, pelvis angusta fit; hinc mulieres, quae rachitide laborarunt, difficili puerperio sunt obnoxiores. Ossa vero artuum inferiorum quae corpus sustentant multum mutantur.

Caput ossis femoris inclinatum cum corpore ejusdem rectum fere angulum format, colloque

cedente, aliquando ad duas usque trochanteras descendit.

Os femoris antrorsum flectitur, parumque extrorsum, genua introrsum, pedes ab alterutro nimium distant, et extrorsum disjiciuntur; crura antrorsum et introrsum flectuntur; tibiae convexae sunt, aliquando mirum in modum. Peculiari modo ambulare solent; nunc enim ad dextram, et alternatim ad sinistram, anatum instar, vacillant.

In rachiticis dentitio admodum tarda et abnormis est, et, cum dentes sese manifestarunt, cito cariosi fiunt et dilabuntur.

In rachiticis autem insigne est acumen ingenii praematurum, iudiciumque aetate majus.

Cutis in hoc morbo saepe aquam suffusam habet; tumore vero decedente, laxa sive flaccida et rugosa fit.

Pulsus plerumque naturali tardior, nisi sub finem, cum febris hectica jam accesserit.

Urina fere pallida et parca; alvus ut plurimum adstricta; quandoque autem, et praecipue sub finem, diarrhoea supervenit, cibique indigesti redduntur. Etsi saepe cibi fastidium et vomitio adest, haud raro tamen praeter naturam voracitas est, a vermibus aliquando ortum habens; accidit
etiam

etiam quum nulli inventi sunt, talique re circumstante, cibus semper crudus excernitur.

Sub finem febris hectica, hydrops, convulsiones, et quandoque coma superveniunt, et fere inter postrema signa numerantur, quum morbus morte terminetur.

Quandoque symptomata minus vehementer urgent, aegerque a viribus naturae aut artis morbum vincit, roboreque restaurato, deformitas corporisque vitium gradatim evanescunt. Alias autem aegroti ab hocce effectu vel sequelis ejusdem multos per annos vexantur, tandemque miseri fato succumbunt.

In dissectis cadaveribus tubus alimentarius ut plurimum cruda materie vermibusque repletus, aut flatu distensus, invenitur. Hepar lienque multum adaucta; glandulae mesenterii infarctae; glandulae lymphaticae, praesertim super pulmones, simili modo, ut etiam thymus et glandula thyroides.

Venae fere omnes ampliores esse videntur, praesertim jugulares; etiam arteriae carotides. Aqua in abdomine, thorace, et capite saepe accumulata est; tela cellulosa quoque aqua quandoque distensa est. Musculi laxi, pallidi, flaccidi. Ossa nimis crassa, mollia, spongiosa, si preman-
tur

tur facile cedentia, rubramque saniem quandoque effundunt.

CAUSÆ REMOTÆ.

Has causas ad tria capita referre liceat.

1. Ad eas quae pendent ex habitu parentum.
2. ———quae pendent ex habitu nutricis.
3. ———quibus infans ipse subjici potest.

1. De his quae pendent ex habitu parentum.

Rachitis fere invadit liberos eorum, qui, post vitam luxuriosam et otiosam, habitum corporis laxum et debilitatum habent; qui potus tenuis et relaxantes bibere affueti fuerunt. Van Swieten observat, Batavos, qui vitam degunt sedentariam, nimiosque tenues liquores, uti theam, coffeam, &c. ingurgitare solent, constitutione multum inde fractas habere; foeminas fluor albo, chlorosi, abortumque pati esse obnoxias prolemque earum, etsi primum vultu sano, paucos tamen post menses emaciatam, laxam, rachiticamque fieri.

Prolem quoque eorum qui morbis, senio, venere, aut aliter corpora debilitarunt, adoritur

est enim verisimilius, et inter omnes fere convenit, liberos infirmos, huic morbo praedispositos, a talibus, potius quam robustis validisque, generandos iri. Hoc Lycurgo legislatori Spartano adeo percognitum fuit, ut omni modo constitutiones juvenum utriusque sexus roborare conabatur, et, ne sese nimia venere enervarent, novos nuptos divisim habitare, nuptamque nuptum clam admittere, statuit, ut amplexus eorum fervidiores essent.

Vulgo quoque acceptum est, sobolem eorum, qui lue venerea graviter laborant, huic morbo obnoxiozem esse. Quod talium proles infirmior fuerit, satis probabile est; sed plurimi infantes hoc morbo nascuntur, nec rachitidi magis obnoxii inveniuntur.

Rachitis congenita rarissime conspicitur, et infantes illo tempore penitus sani, postea hoc morbo correpti sunt, etsi nunquam lue venerea affecti, nec ulla ejus signa ad parentes referri possent. Quare haec causa non tantum valere videtur quantum vulgo opinantur.

2. De his causis quae pendent ex habitu nutricis.

Delectus nutricis magni est momenti, quoniam infantem maxime afficere observatur. Si ullis

† B

causarum

causarum antedictarum debilitata sit, lactisve fami idoneam quantitatem non praebeat, infans debitum nutrimentum non potest accipere, et huic morbo a debilitate praedispositus erit. Igitur optima sanitate, mente serena, pollere debet, et exercitatione uti; si enim animo perturbetur, aut vehementibus animi affectibus obnoxia sit, multumque lac ejus et infantem afficiet.

3. De his causis quibus infans ipse subjici potest.

Hae vel ad morbos, vel casus in regimine fortuitos, ad habitum infantis enervandum tendentes, referendae sunt.

Post omnes morbos acutos, inflammatorios, aut contagiosos invadere solet, uti variolam et rubeolam; sed Sydenhamus observat, eam post intermittentes autumnales praesertim accidere, quae systema totum, sed peculiariter canalem alimentarium, relaxant, quod a tumefactione abdominis cognoscere licet.

Post morbos quoque chronicos, qui, etsi tardi sint, corporis habitum huic morbo obnoxium tandem inducunt. Item post haemorrhagias, diarrhoeam, aut ullam evacuationem quae robur imminuit, aptaeque digestioni obstat, saepe evenit.

Multa

Multa mala quibus obnoxia est aetas infantilis, praesertim dentitio difficilis, ejusque sequelae, convulsiones et debilitas, saepissime rachitidem excitant.

Herpes, tinea capitis, scabies, et omnia ulcera subita suppressa, pro causa hujus morbi habentur. Quandoque materies in tinea capitis per incuriam tam acris fit, ut non tantum tegumenta exulcerat, sed etiam cranium perrodit. Talis acrimonia in systema absorpta infantem multum debilitabit. Praeterea, cum diu assuetus sit habitus huic evacuationi, absque ea sanitate non potest subsistere; igitur cum subito suppressa fit, varia mala gignuntur, quae eam restaurando curatio acceleratur.

Aliae res infantem afficientes originem ducant a diaeta, aëre, exercitatione, munditiis, &c. Infantes, praesertim pauperum, aquosis, crudis, et minime fermentatis alimentis, saepe pascuntur, quae concoctu difficillima et acescendum prona, tonum ventriculi delere, et exinde systema multum relaxare, tendunt, morbumque saltem augebunt, quamvis ad excitandum non sufficiant.

Aër humidus et impurus, perspirationem impediendo, fibrasque debilitando, multum corpus relaxat; hinc rachiticis abundat Londinum; infantes

fantes etiam pauperum, qui frigidas humidasque casas incolunt, ubi semper humori obijciuntur, vestibulque madentibus utuntur, invadit. Van Swieten momorat, morem infantes fervandi fellis perforatis incubantes, per quas excrementa deijciant, ut frequentem hujus mali causam; morbus saltem ab eo ingravescit, et immunditiae cujuscunque generis eundem adaugebunt. Fomentationes vel calida lavatio nimis frequenter adhibita corpus flaccidum reddunt, et morbum, si jam exortus sit, augebunt.

Sed ante omnia, exercitationis idoneae defectus hunc morbum inducere tendit; haec enim omnibus musculis vigorem tonumque impertit, circulationem digestionemque promovet, et praeter omnia constitutionem roborat duratque; a defectu hujus, infantes magnis in oppidis huic morbo magis obnoxii esse observantur.

CAUSA PROXIMA.

Quum ossa infantum imperfecta sint, quod ad numerum et partes, textura magis tenera, et quodammodo similia mollibus partibus, eodem modo

nodo item affici possunt ; inde aqua nimia inter fibras eorum penetrare, easque aeque ac musculares fibras distendere, potest ; sed aqua remota musculares fibrae tonum recuperant ; osseae non ita sese habent, quae semel extensae, ex duritie majorem positionem suam aliquo modo retinent.

Causae remotae hanc aquam existere probare videntur, laxa et spongiosa textura ossium eorum rachitide laborantium ita distensa esse ostendere videtur. Sed fortasse haec aqua pro effectu ex proxima causa ortum ducente, quam ipsa causa, potius habenda est ; nam in omnibus aliis partibus corporis, ex nimia vasorum laxitate, aqua effusa est. In ossibus quoque talem laxitatem, et exinde aquam, reperimus. Vitia autem in solidis vel vasis jam formatis, quae non sinunt ossa recipere et possidere suam propriam duritiem, praecipua causa esse videtur.

Ossa sicut aliae corporis partes praeditae sunt arteriis et venis, eodemque modo augentur ; sed ossa recipiunt majorem copiam terrenae materiei quam aliae partes, quae a vasis suis secernitur, interque vacua ossium deponitur ; quomodo ita sese habet, est difficile probatu, etsi certum est.

In formatione epiphyfium, vel cartilaginis in os mutatione, haec fpecialis actio apparet ; dum pellucet nulla mutatio accidit ; fed ex quo tempore vafa rubrum fanguinem continentia in eo apparent, offificatio quoque incipit. Ex quibusdam fortuitis hoc potefl accidere, nempe, gravi compreffione in spinam jumentorum facta, non ducens ortum ex fibris compactis, fed ex fpeciali introitu, vel actione rubrorum vaforum, et terra depofita, quae tamen premendo facilius in os durum compingi potefl.

Inflammatiō vel irritatio, five ex morbo five cafu, perioftio eandem conditionem inducit, ut apparet ex formatione callorum offibus fractis fuperinductorum ; perioftium inflammatur, tumet, terraque ftatim in parte inflammata deponi videtur.

Haec terrena pars quoque affidue abforbetur, (propter quam caufam eft difficile dictu), et recens terra fecernitur deponiturque ; offa fenum, ut aetas provehitur, leviora fieri obfervantur, quod hanc abforptionem lucide demonftrat.

Si haec terrena pars abeft, offa duritiem aptam et neceffariam recipere nequeunt. Hicce terrae defectus aut ex abforptione ejus aucta, fecretione eadem manente, aut ex fecretione et de-

epositione minutis, absorptione naturali, ortum
ucere potest. Offa etiam adultorum adeo mol-
la facta fuisse, ut scalpello incidi possent, exem-
pla manifestarunt ; unde morbus *offium incarna-*
to nominatus est, exque scorbuto, diabete, lar-
aque copia salis marini comesta, oriatur. Num
aec mollities offium ex deficiente secretione vel
imia absorptione terrae oriatur, difficile est affir-
natum ; fortasse ex utraque ; sed posterior confir-
matur, ex eo quod tales aegroti multum urinae
terreno vel gypseo sedimento commistae reddide-
runt.

Sed quaecunque sit vasorum actio, quae ter-
ram ad os rite formandum et durandum secernit,
adem in rachitide certo certius deest ; et quan-
quam modus explicatu difficilis est, tamen evi-
dens est, causas remotas antedictas, totum syste-
ma laxando, et praecipue chylicationem impe-
diendo, ad tale hujus actionis vitium inducendum
valere.

Sed, re probata, rationes symptomatum nonnul-
orum, quae ex mollitie offium ducunt originem,
xplicare possunt.

RATIO

RATIO SIGNORUM.

“ Artus et extremitates ossium primum tumescunt crassescuntque,” quia in his partibus cancelli numerosiores, et osseae lamellae tenuiores sunt; quapropter, a firmitate harum partium minore, minus causae distendenti resistunt, citiusque prominent. “ Tumefactio non ante tertium aut quartum mensem, saltem in extremis, evenit,” quia hae partes fortasse in ossa non adhuc vertuntur, sed quadantenus cartilaginosaе sunt.

“ Distortio et contractio ossium,” a morbo media item ossium afficiente accidit; quocirca pondere aliarum partium in ea incumbentium, musculorum actione, aut aliis causis fortuitis, distorquentur.

“ Caput magnum,” quia incremento cerebri ossa cranii cedunt. “ Anterior maxime tumens,” praesertim fortasse ab inclinatione capitis in statu relaxato spontanea, quod in aequipondio ad ossis occipitis condylos non positum est; si quis enim erecto corpore sedens obdormiscat, caput antrosum labitur; igiturque cerebri pondus nonnullum hic effectum habet.

“ Spina

“ Spina quandoque antice incurva fit,” a corporis pondere antrorsum labentis, “ nonnunquam in aliis directionibus, oblique,” &c. a causis fortuitis, thoracibus nempe foeminarum rētis, in idem latus continua inclinatione. “ Curvatura vix unquam simplex,” quoniam in illo casu aeger musculis alterius lateris naturaliter adest, ut corporis pondus supra propriam basin, inter crura, aut super os sacrum, cadat.

“ Sternum admodum prominens et acutum est,” quia costae deprimuntur, et ad juncturas cum sterno tument. “ Costae depressae,” a pondere superiorum extremorum pendet; quoniam, ubi extremorum ossa introrsum flectuntur, ibidem costae cedunt. Aëris externi pondus, onusque corporis decumbentis, nonnihil valeant. “ Hinc thoracis distortio et spirandi difficultas,” siquidem pulmones haud satis sese expandere possunt.

“ Clavicula naturalem curvationem adauctam habet,” ab onere humeri ei incumbentis. Ab eadem causa, et corpore antrorsum inclinato, “ Scapula apud acromion trahitur antrorsum, et mediam prope partem protrusa, quasi rotunda videtur,” quod humeri antrorsum flectantur, aegerque prono corpore inclinetur, propendeat.

“ Humerus introrsum et antrorsum flectitur,” quia in cubitos puer recumbere solet, et hinc curvatura naturalis augetur ; musculi item effectum hic edunt, ut etiam in “ radium et ulnam quae introrsum ab iis trahuntur,” quia flexores musculi fortius agunt.

“ Offa ilia planiora fiunt,” a viscerum pondere. A corporis incumbente, ossisque femoris reactione, ab ejusdem capite “ acetabulum introrsum pellitur,” ex quo etiam “ pelvis angusta fit.”

Collo femoris corporis ponderi cedente, a directione obliqua sursumque tendente discedit ; “ cum corpore ejusdem rectum fere angulum format, aut aliquando ad duas usque trochanteras descendit.”

A pondere corporis, actione musculorum, et positione inter sedendum, “ ossis femoris curvatura naturalis antrorsum parumque extrorsum augetur.” A colli corporisque ossis femoris curvatione, genua nimium inter se distarent, atqui natura, ad pondus in basin angustam ferendum, ut puer absque magna corporis jactatione ambulet ; namque pedes etiam nimium a se distant, “ genua valde introrsum flectit.” Hinc antrorsum et introrsum ossa cruralia flectuntur, unde
“ tibiae

“ tibiae convexitas aliquando mirum in modum evenit.”

“ Infigne acumen ingenii praematurum, iudiciumque aetate majus,” quod fere domi permanent, provectisque aetate confabulantur, et fortasse a mentis irritabilitate cum corporis simili statu congruente.

“ Abdomen tumidum,” quoniam intestina debilitata ad cibum concoquendum haud valent; igitur a contentis et aëre effuso distenduntur.

“ Caetera marcescentia,” a glandulis mesenterii infarctis, organisque concoctionem efficientibus multum debilitatis, unde nutrimentum non rite peragitur. “ Unde glandulae mesenterii et lymphaticae tumidae fiunt,” difficile est dictu. Forsitan in hoc, ut in aliis casibus, a quadam acrimonia in systemate existente originem ducat, quaeque absorpta ad has glandulas obstruendum tendit. In hoc enimvero scrophulam refert; sed quomodo in alterutro casu gignitur, tam arduum est intellectu, ut hic loci nobis praetereundum est.

P R O G.

P R O G N O S I S.

Haec vel a viribus caufarum, robore, et aetate aegroti, vel morbi impetu, inferenda est.

1. Si ex habitu parentum fracto originem habeat, curatio magis desperanda est. Si ex erroribus in diaeta, defectu exercitationis, aut aliis hujusmodi caufis quas medicare valeamus, meliorem eventum expectare licebit.

2. Si aetatem admodum teneram adoritur, difficilis est curatio; quoniam infans ejus impetui minus obfistere valet, et medicamenta vix accipere queat. Sed contra, si magis aetate proventus est, prosperiora promittere licet.

3. Quo magis vehemens diuque permanens, et quo major est distortio, eo magis aegri periculo obnoxii sunt; et etiamfi adolefcant morbumque effugiant, tamen ex vitalibus aliisque organis impeditis debilitatisque in futurum, morbis pulmonum, abdominalium viscerum, &c. obnoxiores fint.

Si aquae in capite accumulatae signa adfint, infaustus eventus metuendus est.

Quidam,

Quidam, eruptiones cutaneas, uti scabiem, &c. a hoc morbo bonum signum praeberere arbitrati sunt.

METHODUS MEDENDI.

Quoniam in hoc morbo aqua, per totum corpus abundans, non tantum partes molliores, sed etiam, distendit, et quandoque morbidam acrimoniam acquirit, (saltem multi ita putarunt); hanc igitur, quam *colluviem ferosam* nominare solent, remove praecipuum erat inter medicos propositum. Hoc autem a variis evacuantium generibus efficere conati sunt; unde infantes multum mali patiebantur, morbusque potius augebatur. Minime autem secum reputabant, hanc aquam morbi esse effectum, non vero causam proximam, quae a causis remotis ante perspectis exortita universa potius videbatur, et, hac etiam dilata, aqua eodem fere tempore absorbetur. Etenim si quandam acrimoniam adesse nobis pernotum esset, nobis tamen solummodo restaret, systemati inducere statum, qui aut acrimoniae generationi obviam iret, aut effectus ejusdem superare posset.

Igitur

Igitur in rachitide, totum corpus, praecipueque canalem alimentarium, firmare oportet; quum vero concoctio prae omnibus afficitur, virtusque medicamentorum ab ea pendent, quaecunque ei nocent, amovere decet.

Hinc consilia medendi tria sunt.

- I. Tubum alimentarium abstergere.
- II. Eundem, totumque corporis systema, corroborare.
- III. Modis mechanicis, quousque aequum est, deformitates corporis corrigere.

I. Tubum alimentarium abstergere; fit,

1. Ab emeticis.
2. Laxantibus.

I. EMETICA, stomachum et quandoque intestina evacuando, sordes, aliaeque cruda ibi retenta, abluunt, absorptionem aquae effusae promovent, motum peristalticum adaugent, cibique naturalem appetentiam afferunt.

Quandocunque signa pravae concoctionis apparent, per totum morbi cursum emetica indicantur; saepius autem repetere haudquaquam licebit, ne tonus stomachi et intestinorum inde debilitetur, digestioque potius vitietur. Nec fortiora adhibere aequum est; quoniam cum teneri admodum

modum agendum est ; igitur *ipecacuana* omnibus anteponenda est ; parva enim dosi unius, duorum, triumve granorum rei apte respondet, innumque ipecac. cum sacchari crystallini q. s. ad gratam dulcedinem, formulam satis elegantem idoneamque praebet.

2. LAXANTIA eisdem fere effectus exhibent, praesertim utilia sunt, quia rachitici saepe plus evorare solent, quam rite concoquere valent.

Eadem, ac in emeticis, in his quoque administrandis cavere oportet, nempe rarius iteranda, citioraque tantum adhibenda sunt. Omnibus autem *rhabarbarum* antecellit ; nam, alvo soluta adstringentes effectus exerens, tonum stomachi et intestinorum confirmat, concoctionique favet. Potu communi commiscere licet, aut sub forma Symplicii rhei cum pauxillo sacchari crystallini commodissime dari potest.

II. Tubum alimentarium totumque systema corroborare.

A. a Regimine corporis generali quod ad	{	1. Diaetam.	{	Cibum.
		2. Aëra.		Potum.
		3. Vestimenta.		
		4. Exercitationem, frictionem.		
		5. Lavationem frigidam.		

B. a Me-

rinae continens, cujusmodi est Brunsvicensis (Angl. *mum*.) a Van Swieten multum laudata, et aëre fermentationem aegre subit, commodissime dari potest. Cerevisiae generosiores item vernaculae idoneae sunt; quoniam vero fermentationem subierunt, et meraciores sunt, pauca tantum quantitate utendum erit. Ante omnes autem, sathus unus aut alter vini rubri Gallici, aut etiam Portugallici, quotidie adhibitus, concoctionem juvat, viresque nervosas recreat. In eo panis decoctus molliri potest, idemque dilutum, et quandoque cinnamomo talibusque grate conditum, pro potu usitato offerre licet.

Et si diaeta valentissima utamur, aliae tamen res in administratione notandae sunt.

2. *Aër*.—Aër humidus et impurus pro causa censitus est. Infans igitur in aëra ficcum celumque transferendus est; si hoc autem fieri nequit, in altioribus domicilii tabulatis, quae humori minus obnoxia sunt, educari aut saltem dormire debet.

Hic fortasse memorandus est mos in quibusdam regionibus laudatus, nempe, rachiticos nudos, nudo capite, solis ardori objicere solent.

3. *Vestimenta*.—Easdem propter causas, vestimenta, quousque fieri potest, sicca et nitida sunt,

† D

ut

ut humor omnis fudorque, qui cuti admoti malum inferrent, absorbeantur; hinc lanea sunt potiora. In *culcitis* etiam crinalibus aut paleatis, potius quam plumeis, somnum capere oportet; namque illae planiores et duriores corpori minus cedunt, fibrasque firmiores reddunt.

4. *Exercitatio* insigni modo corpus roborat, concoctionique favet; primis igitur morbi initiis, aut si, propter aetatem licet, omnibus blandimentis et incitamentis ad sese exercendum hortandi sunt. Si vero, per aetatem morbive vehementiam, hoc fieri nequit, in rheda ab equo, aut nutrice gestari, funiculis per aëra jactari, aut navigare convenit.

Frictio locum exercitationis quodammodo supplet, tonum corroborat, et circulationem promovet. Cum pannis laneis ficcisque modice fieri potest, suntque qui odoribus aromaticis haec fumificare volunt.

5. *Lavatio frigida* in hoc morbo valentissimum remedium est. Primo quidem superficiem constringet; mox autem hicce spasmus resolvitur, actio cordis et arteriarum augetur, ruborque cutis jam apparet; et hinc tonus vasorum multum roboratur: Affirmatque Floyerus, hunc morbum nunquam in Anglia comparuisse, dum balneo

alneo frigido uti solebant. Propter hujusce u-
am, nuperos per annos rachitis multo minores
rages edidit ; et est equidem probabile, hunc
torbum nunquam vexaturum, si modo infantes
tneris ab annis ei assuefacti erint. Oportet igi-
r quotidie in frigidam mergere, nisi infans ad-
odum debilis sit, statimque pannis siccis fricare
ligenter, unde multum commodi afferetur.

B. MEDICAMENTA TONICA.

Etsi a victus regimine, aliaque administratione,
urimum in hoc morbo expectandum est ; tamen
t usu medicaminum apto multum boni orietur,
utrisque conjunctis meliora promittere licebit.

1. *Vegetabilia tonica.*

Ex his *amara* et *aromatica* usitatoria fuerunt ; et
denhamus in hoc morbo vinum aut cerevisiam,
qua abfinthium aliaque amara infusa sunt, ae-
otis obtulit. *Cortex Peruvianus* prae omnibus
concelebratas ; adstringentes enim, amaras,
aromaticas virtutes exhibet, stomachum, om-
isque partes corroborat, et multum rachiticis
odeffet, si modo deglutire vellent. In sub-
stantia

stantia exhibitus, cum parte aequali extracto glycyrrhizae, aqua soluta, et pauxillo mucil. gum. Arab. vel commistus lacte ebutyrato, cum parva quantitate sacchari rubri, invitis offerre fortasse potius est. Aliter etiam cum clysteribus injicere. Externo corpori admotus, a quibusdam extollitur; adhuc vero non confirmari videtur.

Aromatica, ut cinnamomum, macis, &c. grata et utilia sunt, aliisque medicamentis commodissime adjungi possunt.

2. *Fossilia tonica.*

Horum praecipua sunt metallica ex *ferro* et *cupro* parata.

Ferrum in rachitide, aliisque chronicis morbis a laxitate, usitatissimum et utilissimum remedium se praebet. Limaturae aut rubigo in vino cum cinnamomo, aliove grato aromatico, digeri possunt, ut in vino chalybeato; hujusque cyathum unum aut alterum, pro aetate, offerre decet. Tincturae martis etiam aliquot guttas potu miscere licet. Vinum dictamni albi Phar. Edin. nov. remedium quoque non aspernandum se offert.

Cuprum interne sumptum remedium est periculi plenum; mitioribus itaque praeparatis solummodo uti oportet.

Ens veneris Boylaei medicamen celeberrimum fuit; multis tamen placet idem esse, quod *flores martiales* nominare solent, scil. ex calce ferri, faleque ammoniaco sublimatis. Non nobis est hic loci rem enodare; non est vero probabile, Boylaeum naturam vitrioli caerulei tantum ignorasse, ut *ens veneris* vocaret medicamentum a ferro paratum. Cum ammoniaco fale conjunctum, ut in cupro ammoniaco Phar. nov. Edin. nitissimum ex hoc metallo paratum habemus, formulamque ejusdem pilula caerulea aut cuprea supplet. Parva tamen a dosi incipiendum est; in teneris, scil. pilula una, quae grani dimidium praeparati continet, aut fortasse pilulae dimidium in aliis, fatis erit.

In quibusdam Angliae locis, in *aquis aluminosis* lavare multum commodi attulisse dicitur.

3. *Tonica animalia.*

Sub hac indicatione, fortasse memorare licebit, singularem huic morbo medendi modum, qui in Septentrionalibus Caledoniae partibus vulgatissimus est, nempe, corpora rachiticorum *leo scatinae* inungunt. Methodus parandi et administrandi, ex literis medici ibi habitantis excerpta, sequitur.

“ Mo-

“Modus parandi. Hocce oleum ex hepate raiae seu scatinae communis majoris plerumque paratur; sed scatina minor clavata, quam hic loci *Thornback* dicimus, simile forsitán praebebit. Hepar in patina locatum servant, donec major pars ejus in oleum lique scat, unde admodum rancida fit; tunc decoqu^unt, purioreque parte utuntur. Rancidum potius quam recens decoquunt, quia plus olei praebet; minime vero dubium est, quin recens aequali virtute gauderet.

“Modus administrandi. Caute admodum utendum est initio; namque quantitas admodum parva febrim excitabit, quae, si vehemens, debilem infantem e medio fortasse tolleret.

“Prima nocte cubiti carpique juncturae eo leviter fricandae sunt, unde febris statim oritur, et per majorem noctis partem affligit; ante lucem vero remittit. Sequentē nocte similiter fit, febrisque reiteratur. Omni nocte perseverandum est, donec febris concitari desinit, quo tempore non solum carpi cubitique, sed genua talique, inungenda sunt. Hinc febris denuo gignitur, et perseverandum est, ut antea, donec febris concitari nequit. Tunc tota spina costaeque illinendae sunt,

unt, febris renovatur, frictioque item usque ad febris discessum continuanda est. Denique, laqueae subucula oleo immersa puer circumvestiendus est; unde vehementior febris orietur, quae non duos aut tres usque dies ante remissionem durabit; subucula, donec ficca fiet, non amovenda est, et tunc temporis malum, si medicabile, proligatur.

“Haec operatio quatuor, quinque, aut sex hebdomadas durabit, prout infans in primo, secundo, aut tertio morbi stadio versetur, et quo citius incipitur, eo melius erit. Complures vidi hoc modo curatos, etsi admodum ingratus est, praesertim nutricibus, quibus in eodem lecto cubare necesse est.”

Hinc videtur, morbi medelam a febre concitata pendere; minime enim perficitur, nisi febris saepius excitata in aliquod tempus duraverit. Quomodo autem agendi modus explicandus est? Quoniam causae et symptomata rachitidis systema laxitate et debilitate perquam affici ostendunt, non videtur vero absimile, tonum vasorum aductum, per tempusque non breve continuatum, quic morbo mederi.

Bal-

Balneum frigidum, in hoc morbo tam utile remedium, febriculam perbreve, aut auctam vasorum actionem, huic quodammodo similem, post se trahere videtur. Haud impari modo fortasse febres fortuito invadentes, morbos paralyticos, ante insanabiles, penitus profligarunt.

Anne in aliis morbis chronicis aut cachecticis similem curandi modum inferre licet?

Si autem oleo incaute inungatur, febris nimium exacerbata vires aegroti jamjam debiles opprimet; in febribus namque adultorum, actio vasorum supra modum aucta, debilitatem tandem inducet.

Febris ergo moderanda est, ut leviter adaucta vasorum actio continuetur.

Quorsum vero tendit hic tonus adauctus?

Proxima sub causa observare contigit, quandam vasorum conditionem ad ossificationem, sive ad ossa generanda, necessariam esse. Fracto osse, inflammatio periostei, ad os formandum necessaria, circa locum incipit. In rachitide vero, haec vasorum conditio naturalis nunquam incidit; ut in fractis itaque ossibus, talem inflammationis gradum citius ossa perfecta generaturum conjicere licet. Terrenae materiae defectus non tantum ossibus, sed aliis etiam solidis, aut fibris musculosis

lofis deesse videtur. Quare haec igitur rite denominatur, inflammatio, nisi nimia sit, in causa erit, ade ossa, et reliquae corporis partes in statum naturae redibunt.

Haec tamen, quoad agendi modum, mere consuetudinalia sunt ; rem enim attentius observare et experire, ad accuratam de ea ratiocinationem est necessarium.

III. Tertium medendi propositum erat, modis mechanicis, quousque aequum est, deformitates corporis corrigere. In hoc autem faciendo periculum imminet, et corpori machinas fere nunquam aptare decet, ne comprimendo formam in formam potius mutaretur. Dum spinæ curvatura formatur, contrariam corporis positionem coniungere sat erit, ut celeb. Monrones pater usque nonnullis casibus illustrarunt. Extremis partibus minore cum periculo, et maiore fructu, ocreas quae distortionem mutant, applicare licet. Attamen mirabile dictu est, quam brevi tempore, post habitum confirmatum, haec vitia a vi muscutorum sola emendantur.

†

E

P R O.

P R O P H Y L A X I S.

Methodo medendi jam tractata, de morbo praecavendo minus dicere opus est. Omnibus patet, causas remotas diligenter admodum evitare vitandas.

De vitiis parentum nil dicendum est; quoniam Lycurgi instituta minime ad nostra tempora pertinent. Primum igitur, nutrix sano et vegeto corpore eligenda est, cui mammae lacte repletae sunt, ut infans rite nutriatur; neque hoc sufficit, sed alacris et nitida sit, quae infantis animi oblectet, jactando, ambulando, &c. corpus exercere, vestimenta saepe commutet, nec cruentum unquam offerat, aut fascias arcte liget.

2do, Si aër foedus aut humidus est, in sicciorem migrare convenit, aut vestimenta densius funto.

Inter sextum vero aetatis mensem, usque secundum tertiumve annum impletum, eadem cura exercenda est.

3tio, Denique, ante omnia corpus per totum hoc tempus corroborandum est, exercitatio continua, balneoque frigido, in quo si persistat

est ultra dubium fere, rachitidem nunquam invasurum. Si autem, hisce omiffis, morbus aggreditur, a quo tempore prima signa in historia recensita, praecipueque tumores circa articulos sese manifestant, ab usu balnei frigidi sine mora incipiendum, in eoque persistendum, cum aliis in medela narratis, unde omnia prospere eventura pro certo fere affirmari potest.

F I N I S.

